

**Dette dokumentet er et arbeidsdokument, og utsteder påtar seg ingen ansvar for videre bruk av dokumentet.**

► B

Rådsdirektiv 92/13/EØF

om samordning av lover og forskrifter om anvendelsen av fellesskapsreglene på innkjøpsregler for oppdragsgivere innen vann- og energiforsyning, transport og telekommunikasjon [ Klagedirektiv 2 ] [ Håndhevelsesdirektivet i forsyningssektoren]

Endret ved:

**M1** Rådsdirektiv 2006/97/EF av 20. november 2006

► **M2** Europaparlaments- og rådsdirektiv 2007/66/EF av 11. desember 2007

► **M3** Europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/23/EU av 26. februar 2014

► **M4** Tilpasningstekst til EØS-avtalen – Vedlegg XVI Offentlige innkjøp nr. 5a

Endret ved:

**A1** AKT vedrørende vilkårene for Kongeriget Norges, Republikken Østrigs, Republikken Finlands og Kongeriget Sveriges tiltrædelse og tilpasningerne af de traktater, der danner grundlag for Den Europæiske Union C 2412129.8.1994

L 001 1 ..

**A2** AKT vedrørende vilkårene for Den Tjekkiske Republiks, Republikken Estlands, Republikken Cyperns, Republikken Letlands, Republikken Litauens, Republikken Ungarns, Republikken Maltas, Republikken Polens, Republikken Sloveniens og Den Slovakiske Republiks tiltrædelse og tilpasningerne af de traktater, der danner grundlag for Den Europæiske Union L 236 3323.9.2003

▼ B

Rådsdirektiv 92/13/EØF

av 25. februar 1992

om samordning av lover og forskrifter om anvendelsen av fellesskapsreglene på innkjøpsregler for oppdragsgivere innen vann- og energiforsyning, transport og telekommunikasjon

RÅDET FOR DE EUROPEISKE FELLESSKAP HAR –

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske økonomiske fellesskap, særlig artikkel 100 A,

under henvisning til forslag fra Kommisjonen<sup>1</sup>,  
i samarbeid med Europaparlamentet<sup>2</sup>,

under henvisning til uttalelse fra Den økonomiske og sosiale komité<sup>3</sup>,

og ut fra følgende betraktninger:

Rådskonferansedirektiv 90/531/EØF av 17. september 1990 om innkjøpsregler for oppdragsgivere innen vann- og energiforsyning, transport og telekommunikasjon<sup>4</sup> fastsetter regler om kontraktstildeling som skal sikre likebehandling av mulige leverandører og entreprenører ved tildeling av kontrakter, men inneholder ingen særskilte bestemmelser som sikrer dets effektive anvendelse.

De nåværende ordninger som skal sikre anvendelsen av reglene, er ikke alltid tilstrekkelige, verken på nasjonalt plan eller innenfor Fellesskapet.

Som følge av at det ikke finnes effektive klagemuligheter eller at klagemulighetene er utilstrekkelige, vil fellesskapsforetak kunne avstå fra å fremsette tilbud. Medlemsstatene må derfor rette på denne situasjonen.

Rådskonferansedirektiv 89/665/EØF av 21. desember 1989 om samordning av lover og forskrifter om gjennomføring av klagebehandling i forbindelse med tildeling av offentlige varekjøps- samt bygge- og anleggskontrakter<sup>5</sup> er begrenset til behandlingen ved kontraktstildeling innenfor virkeområdet for rådskonferansedirektiv 71/305/EØS av 26. juli 1971 om samordning av behandlingsmåten ved tildeling av offentlige bygge- og anleggskontrakter<sup>6</sup>, sist endret ved direktiv 90/531/EØF, og rådskonferansedirektiv 77/62/EØF av 21. desember 1976 om samordning av behandlingen ved tildeling av kontrakter om offentlige varekjøp<sup>7</sup>, sist endret ved direktiv 90/531/EØF.

Adgangen til å konkurrere på fellesskapsplan om offentlige kontrakter på nevnte områder medfører at det må vedtas bestemmelser for å sikre leverandører og entreprenører en hensiktsmessig fremgangsmåte ved klage i tilfelle overtredelse av fellesskapsretten eller av nasjonale regler som gjennomfører denne retten.

Garantiene om innsyn og likebehandling må styrkes betydelig, og for at dette skal få konkrete følger, må det finnes effektive og raske klagemuligheter.

Det bør tas hensyn til visse rettsordeners særegenhet ved å tillate medlemsstatene å velge mellom forskjellige muligheter der klageinstansenes myndighet har samme virkning.

En av disse mulighetene omfatter myndigheten til å gripe direkte inn i oppdragsgivernes behandling ved kontraktstildeling, for eksempel ved å suspendere behandlingen eller ved å oppheve vedtak eller diskriminerende klausuler i dokumenter eller publikasjoner.

Den andre muligheten omfatter myndigheten til å øve effektivt indirekte press på oppdragsgiverne for å få dem til å bringe en eventuell overtredelse til opphør eller hindre at de begår en overtredelse samt for å unngå at det skjer skade.

Det må alltid være adgang til å fremme krav om skadeserstatning.

Når det fremmes krav om skadeserstatning for kostnadene ved å utarbeide et anbud eller ved å delta i en anbudsrunde, er det ikke et krav at den som krever erstatning, for å få refundert sine kostnader må bevise at kontrakten ville ha blitt tildelt ham dersom overtredelsen ikke hadde funnet sted.

Oppdragsgivere som opptrer i samsvar med reglene for kontraktstildeling, bør kunne gjøre dette kjent på en hensiktsmessig måte. Dette krever en undersøkelse av oppdragsgivernes behandling og praksis, utført av uavhengige personer.

For dette formål vil det være hensiktsmessig å ha en attestasjonsordning som omfatter en erklæring om korrekt anvendelse av reglene for kontraktstildeling, som skal kunngjøres i *De Europeiske Fellesskaps Tidende*.

Oppdragsgiverne bør ha mulighet til å benytte attestasjonsordningen dersom de ønsker det, og medlemsstatene må gi dem muligheten til å gjøre dette. De kan gjøre dette enten ved å opprette ordningen selv eller ved å la oppdragsgiverne benytte en attestasjonsordning som er opprettet av en annen medlemsstat. De kan overlate ansvaret for å utføre undersøkelsen i henhold til attestasjonsordningen til personer, yrkesgrupper eller ansatte ved institusjoner.

Den nødvendige fleksibilitet i forbindelse med innføringen av en slik ordning garanteres ved at de viktigste kravene til den fastsettes i dette direktiv. Nøyaktige bruksregler bør fastsettes i de europeiske standarder dette direktiv henviser til.

Medlemsstatene kan ha behov for å fastsette nærmere regler av denne type før de vedtar reglene fastsatt i europeiske standarder, eventuelt i tillegg til disse reglene.

Dersom foretakene ikke fremsetter klage, vil visse overtredelser ikke kunne bringes til opphør med mindre det innføres en særlig mekanisme.

Følgelig er det viktig at Kommisjonen, dersom den mener det er begått en klar og åpenbar overtredelse i forbindelse med en behandling ved kontraktstildeling, kan gripe inn overfor vedkommende myndigheter i medlemsstaten og vedkommende oppdragsgiver, slik at det kan treffes hensiktsmessige tiltak for raskt å bringe overtredelsen til opphør.

Det må finnes en mulighet for megling på fellesskapsplan slik at tvister kan løses ved forlik.

Den faktiske gjennomføring av dette direktiv bør granskes samtidig med direktiv 90/531/EØF på grunnlag av opplysninger fremlagt av medlemsstatene om hvordan de nasjonale fremgangsmåter ved klage virker.

Dette direktiv skal iverksettes samtidig med direktiv 90/531/EØF.

Kongeriket Spania, Republikken Hellas og Republikken Portugal bør innrømmes tilstrekkelige tilleggsfrister for å gjennomføre dette direktiv, tatt i betraktning datoene for gjennomføring av direktiv 90/531/EØF i disse statene –

VEDTATT DETTE DIREKTIV:

## KAPITTEL 1

### Klageadgang på nasjonalt plan

#### ▼ M2

#### Artikkel 1

### Klagebehandlingens virkeområde og tilgjengelighet

#### ▼ M3

1. Dette direktiv får anvendelse på kontrakter som er nevnt i europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/25/EU<sup>(1)</sup>, med mindre slike kontrakter er unntatt i samsvar med artikkel 18-24, 27-30, 34 eller 55 i nevnte direktiv.

Kontrakter i henhold til dette direktiv omfatter varekontrakter, bygge- og anleggskontrakter og tjenestekontrakter, bygge- og anleggskonsesjoner og tjenestekonsesjoner, rammeavtaler og dynamiske innkjøpsordninger.

Dette direktiv får også anvendelse på konsesjoner som tildeles av oppdragsgivere som er nevnt i europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/23/EU<sup>(2)</sup>, med mindre slike kontrakter er unntatt i samsvar med artikkel 10, 12, 13, 14, 16, 17 og 25 i nevnte direktiv.

Medlemsstatene skal, med hensyn til kontrakter som faller inn under virkeområdet for direktiv 2014/25/EU eller direktiv 2014/23/EU, treffe de nødvendige tiltak for å sikre at det effektivt og særlig så raskt som mulig kan klages på beslutninger truffet av oppdragsgiverne i samsvar med vilkårene fastsatt i artikkel 2-2f i dette direktiv, med den begrunnelse at slike beslutninger er i strid med unionsretten på området offentlig innkjøp, eller med nasjonale regler som innarbeider nevnte rett i nasjonal lovgivning.

#### ▼ M2

2. Medlemsstatene skal sikre at foretak som påberoper seg skade i forbindelse med tildelingen av en kontrakt, ikke forskjellsbehandles som følge av den sontring som gjøres i dette direktiv mellom nasjonale regler som innarbeider fellesskapsretten og andre nasjonale bestemmelser.

3. Medlemsstatene skal sikre at klagebehandlingen, i henhold til nærmere regler som medlemsstatene kan fastsette, minst er tilgjengelig for enhver person som har, eller har hatt, en interesse av å bli tildelt en bestemt kontrakt, og som har blitt, eller risikerer på bli, skadelidende som følge av en påstått overtredelse.

---

<sup>1</sup> Europaparlaments- og rådsdirektiv (EF) nr. 2014/25/EU av 26. februar 2014 om innkjøp foretatt av enheter som driver virksomhet innenfor vann- og energiforsyning, transport og posttjenester, og om oppheving av direktiv 2004/17/EF (EUT L 94 av 28.3.2014, s. 243).

<sup>2</sup> Europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/23/EU av 26. februar 2014 om tildeling av konsesjonskontrakter (EUT L 94 av 28.3.2014, s. 1).

4. Medlemsstatene kan kreve at den personen som ønsker å gjøre bruk av en klagebehandling, har underrettet den offentlige oppdragsgiveren om den påståtte overtredelsen, og om at han/hun har til hensikt å innlevere en klage, forutsatt at dette ikke berører karenperioden i samsvar med artikkel 2a nr. 2 eller andre frister for søknad om klagebehandling i samsvar med artikkel 2c.

5. Medlemsstatene kan kreve at den berørte personen først søker om å få behandlet klagen hos den offentlige oppdragsgiveren. I så fall skal medlemsstatene sikre at innleveringen av en slik søknad om klagebehandling, fører til en umiddelbar utsettelse av muligheten for å inngå kontrakten.

Medlemsstatene skal ta stilling til hvilke hensiktsmessige kommunikasjonsmidler, herunder faks eller elektroniske hjelpemidler, som skal benyttes i forbindelse med søknaden om klagebehandling fastsatt i første ledd.

Utsettelsen omhandlet i første ledd opphører ikke før utløpet av en frist på minst ti kalenderdager regnet fra dagen som følger etter datoen da den offentlige oppdragsgiveren sendte et svar, dersom faks eller elektroniske hjelpemidler benyttes, eller, dersom andre kommunikasjonsmidler benyttes, før utløpet av en frist på enten minst 15 kalenderdager regnet fra dagen som følger etter datoen da den offentlige oppdragsgiveren sendte et svar, eller minst ti kalenderdager regnet fra dagen som følger etter datoen da et svar ble mottatt.

▼B

## Artikkel 2

▼M2

### Krav til klagebehandlingen

▼B

1. Medlemsstatene skal sørge for at de tiltak som treffes med henblikk på klagebehandlingen nevnt i artikkel 1, omfatter myndighet til enten

a) så raskt som mulig og som et foreløpig skritt, å treffe midlertidige tiltak for å bringe den påståtte overtredelse til opphør eller hindre at berørte interesser påføres annen skade, herunder tiltak for å avbryte eller sørge for å avbryte behandlingen i forbindelse med kontraktstildeling eller iverksettelsen av ethvert vedtak gjort av oppdragsgiveren, og

b) å oppheve eller sørge for å oppheve ulovlige vedtak, herunder å fjerne diskriminerende tekniske, økonomiske eller finansielle spesifikasjoner i kunngjøringen av anbudsinnbydelsen, den periodiske veiledende kunngjøringen, kunngjøringen om bruk av en kvalifiseringsordning, anbudsinnbydelsen, anbudsgrunnlaget eller i andre dokumenter om behandlingen i forbindelse med vedkommende kontraktstildeling, eller

c) snarest mulig, om mulig som et foreløpig skritt og om nødvendig ved en endelig fremgangsmåte for realitetsavgjørelse, å treffe andre tiltak enn dem nevnt i bokstav a) og b) med sikte på å bringe enhver konstatert overtredelse til opphør samt å hindre at de berørte interesser skades ytterligere, herunder særlig å pålegge betaling av en bestemt sum, dersom overtredelsen ikke bringes til opphør eller unngås.

Medlemsstatene kan gjøre dette valget enten for alle oppdragsgivere eller for kategorier oppdragsgivere fastlagt på grunnlag av objektive kriterier, men under alle omstendigheter skal det sikres at tiltakene for å hindre at de berørte interesser skades, er effektive,

d) samt, i begge de ovennevnte tilfeller, å tilstå erstatning til personer som er blitt skadelidende på grunn av overtredelsen.

Dersom det fremmes krav om skadeserstatning med den begrunnelse at et vedtak er ulovlig, kan medlemsstatene, dersom deres nasjonale rettssystem krever det og det finnes instanser med den nødvendige myndighet i den sammenheng, bestemme at det bestridte vedtaket først skal oppheves eller erklæres ulovlig.

#### ▼ M2

2. Myndigheten nevnt i nr. 1 og artikkel 2d og 2e kan gis til egne organer med ansvar for ulike deler av klagebehandlingen.

3. Når et førsteinstansorgan, som er uavhengig av oppdragsgiveren, vurderer en beslutning om kontraktstildeling, skal medlemsstatene sikre at oppdragsgiveren ikke kan inngå kontrakten før klageinstansen har tatt stilling til søknaden om enten midlertidige tiltak eller klagebehandling. Utsettelsen skal ikke opphøre før karenperioden omhandlet i artikkel 2a nr. 2 og artikkel 2d nr. 4 og 5 er utløpt.

3a. Med mindre det er fastsatt i nr. 3 og artikkel 1 nr. 5, trenger ikke klagebehandlingen nødvendigvis å ha en automatisk utsettende virkning på de kontraktstildelingen som er knyttet til den.

4. Medlemsstatene kan fastsette at den instansen som er ansvarlig for klagebehandlingen, kan ta hensyn til de sannsynlige følgene av midlertidige tiltak for alle interesser, også allmenninteresser, som sannsynligvis vil bli skadelidende, og kan beslutte å ikke treffe slike tiltak dersom de negative følgene av tiltakene blir større enn fordelene.

En beslutning om ikke å innvilge midlertidige tiltak, skal ikke ha innvirkning på eventuelle andre krav fra personen som ber om slike tiltak.

#### ▼ B

5. Beløpet som skal betales i samsvar med nr. 1 bokstav c), må være høyt nok til at oppdragsgiveren avstår fra å begå eller opprettholde en overtredelse. Innbetaling av beløpet kan gjøres avhengig av et endelig vedtak om at overtredelsen faktisk har funnet sted.

#### ▼ M2

6. Hvilke følger myndighetsutøvelsen nevnt i nr. 1 skal ha for en kontrakt som inngås etter en kontraktstildeling, bestemmes av nasjonal lovgivning. Dessuten kan en medlemsstat, med mindre et vedtak må oppheves før det kan tilkjennes skadeserstatning, fastsette at etter at en kontrakt er inngått som følge av tildelingen, skal myndigheten til den instans som er

ansvarlig for klagebehandlingen, begrenses til å tilkjenne skadeserstatning til enhver person som er blitt skadelidende på grunn av en overtredelse.

#### ▼B

7. Dersom det reises krav om skadeserstatning for kostnadene ved å fremlegge et anbud eller ved å delta i en anbudsrunde, må den som krever erstatningen, bevise bare at det foreligger overtredelse av fellesskapsretten på området kontraktstildeling eller på de nasjonale regler som gjennomfører denne retten, samt at vedkommende hadde en reell mulighet for å bli tildelt kontrakten og at denne muligheten ble redusert som en følge av overtredelsen.

8. Medlemsstatene skal sørge for at vedtak gjort av de instanser som er ansvarlige for klagebehandlingen, kan gjennomføres på en effektiv måte.

9. Dersom de instanser som er ansvarlige for klagebehandlingen ikke er rettsinstanser, skal deres vedtak alltid begrunnes skriftlig. Dessuten skal det i slike tilfeller fastsettes bestemmelser for å sikre en behandlingsmåte som gjør at påstått ulovlige tiltak som klageinstansen har truffet, eller påståtte forsømmelser i utøvelsen av dens myndighet, kan overprøves av en domstol eller innklages for en annen instans som er en domstol i henhold til ► M4 artikkel 34 i avtalen mellom EFTA-statene om opprettelse av et overvåkningsorgan og en domstol ◀, og som er uavhengig i forhold til både oppdragsgiveren og klageinstansen.

Medlemmene i denne uavhengige instans skal utnevnes og fratre sitt verv på samme vilkår som gjelder for dommere med hensyn til den myndighet som er ansvarlig for utnevnelsen, varigheten av vervet samt fratredelsen. I det minste skal formannen for denne uavhengige instans ha samme juridiske og faglige kvalifikasjoner som en dommer. Den uavhengige instans skal gjøre sine vedtak etter kontradiktorisk saksbehandling, og vedtakene skal, på grunnlag av bestemmelser som er fastsatt av hver medlemsstat, være rettslig bindende.

#### ▼M2

### *Artikkel 2a* **Karensperiode**

1. Medlemsstatene skal sikre at personene nevnt i artikkel 1 nr. 3 har tilstrekkelig tid til på en effektiv måte å behandle beslutningene om kontraktstildelinger truffet av oppdragsgivere, ved å vedta de bestemmelser som kreves, samtidig som minstevilkårene fastsatt i nr. 2 i denne artikkel og i artikkel 2c overholdes.

2. ►M3 En kontrakt kan ikke inngås som en følge av beslutningen om å tildele en kontrakt som faller inn under virkeområdet for direktiv 2014/25/EU eller direktiv 2014/23/EU, før utløpet av en frist på minst ti kalenderdager regnet fra dagen som følger etter datoen da beslutningen om kontraktstildelingen ble sendt til de berørte anbydere og kandidatene, dersom faks eller elektroniske hjelpemidler benyttes, eller, dersom andre kommunikasjonsmidler benyttes, før utløpet av en frist på enten minst 15 kalenderdager regnet fra dagen som følger etter datoen da beslutningen om kontraktstildelingen ble sendt til

de berørte anbydere eller kandidatene, eller minst ti kalenderdager regnet fra dagen som følger etter datoen da beslutningen om kontraktstildelingen ble mottatt. ◀  
Anbydere skal anses for å være berørt dersom de ennå ikke er endelig utelukket. En utelukkelse er endelig dersom de berørte anbydere har fått melding om den, og den enten er blitt ansett for lovlig av en uavhengig klageinstans eller ikke lenger kan gjøres til gjenstand for en klagebehandling.

Kandidater skal anses for å være berørt dersom oppdragsgiveren ikke har tilgjengeliggjort opplysninger om avslaget på søknaden deres før de berørte anbydere ble underrettet om beslutningen om kontraktstildeling.

Meldingen om tildelingsbeslutningen til hver av de berørte anbydere og kandidatene skal være vedlagt følgende:

▼ M3

– et sammendrag av de relevante årsakene, som fastsatt i artikkel 75 nr. 2 i direktiv 2014/25/EU, med forbehold for bestemmelsene i artikkel 75 nr. 3 i nevnte direktiv, eller i artikkel 40 nr. 1 annet ledd i direktiv 2014/23/EU, med forbehold for bestemmelsene i artikkel 40 nr. 2 i nevnte direktiv, og

▼ M2

– en presis angivelse av den nøyaktige karensperioden i henhold til bestemmelsene i nasjonal lovgivning der dette nummer er innarbeidet.

*Artikkel 2b*

**Unntak fra karensperioden**

Medlemsstatene kan fastsette at fristene omhandlet i artikkel 2a nr. 2 i dette direktiv, ikke får anvendelse i følgende tilfeller:

▼ M3

a) dersom det i direktiv 2014/25/EU eller der det er relevant, direktiv 2014/23/EU, ikke kreves forhåndskunngjøring av konkurranse i Den europeiske unions tidende

▼ M2

b) dersom den eneste berørte anbyderen i henhold til artikkel 2a nr. 2 i dette direktiv er den som tildeles kontrakten, og det ikke er noen berørte kandidater

▼ M3

c) i forbindelse med særskilte kontrakter basert på en dynamisk innkjøpsordning som fastsatt i artikkel 52 i direktiv 2014/25/EU.

▼ M2

Dersom det gjøres bruk av dette unntaket, skal medlemsstatene sikre at kontrakten kjennes uten virkning i samsvar med artikkel 2d og 2f i dette direktiv når

▼ M3

– det foreligger en overtredelse av artikkel 52 nr. 6 i direktiv 2014/25/EU, og

– kontraktsverdien anslås å være lik eller overstige de terskelverdiene som er fastsatt i artikkel 15 i direktiv 2014/25/EU.

▼ M2



*Artikkel 2c*  
**Frister for søknad om klagebehandling**

Dersom en medlemsstat fastsetter at en søknad om klagebehandling av en beslutning truffet av en oppdragsgiver som ledd i, eller i forbindelse med, en kontraktstildeling som faller inn under virkeområdet for ► **M3** direktiv 2014/25/EU eller direktiv 2014/23/EU ◀, må framsettes før utløpet av en nærmere angitt frist, skal denne fristen være minst ti kalenderdager regnet fra dagen som følger etter datoen da oppdragsgiverens beslutning ble sendt til anbyderen eller kandidaten, dersom faks eller elektroniske hjelpemidler benyttes, eller, dersom andre kommunikasjonsmidler benyttes, enten minst 15 kalenderdager regnet fra dagen som følger etter datoen da oppdragsgiverens beslutning ble sendt til anbyderen eller kandidaten, eller minst ti kalenderdager regnet fra dagen som følger etter datoen da oppdragsgiverens beslutning ble mottatt. Meldingen om oppdragsgiverens beslutning til hver av anbyderne eller kandidatene skal være vedlagt et sammendrag av de relevante begrunnelsene. Dersom en søknad om klagebehandling med hensyn til beslutninger omhandlet i artikkel 2 nr. 1 bokstav b) i dette direktiv ikke må meddeles særskilt, skal tidsfristen være minst ti kalenderdager fra datoen da den aktuelle beslutningen ble kunngjort.

*Artikkel 2d*  
**Sanksjonen «uten virkning»**

1. Medlemsstatene skal sikre at en klageinstans, som er uavhengig av oppdragsgiveren, kjenner en kontrakt uten virkning, eller at kontraktens manglende virkning er en følge av en beslutning truffet av en slik klageinstans, i følgende tilfeller:

▼ **M3**

a) dersom oppdragsgiveren har tildelt en kontrakt uten forhåndskunngjøring av konkurranse i Den europeiske unions tidende, uten at dette er tillatt i samsvar med direktiv 2014/25/EU eller direktiv 2014/23/EU,

▼ **M2**

b) ved overtredelse av artikkel 1 nr. 5, artikkel 2 nr. 3 eller artikkel 2a nr. 2 i dette direktiv, dersom overtredelsen har fratatt anbyderen som søker om klagebehandling, muligheten til å be om rettslige tiltak forut for kontraktsinngåelsen når overtredelsen kombineres med en overtredelse av ► **M3** direktiv 2014/25/EU eller direktiv 2014/23/EU ◀, dersom den nevnte overtredelsen har innvirket på anbyderens sjanser til å søke om klagebehandling for å få kontrakten,<sup>3</sup>

c) i tilfellene omhandlet i artikkel 2b bokstav c) annet ledd i dette direktiv, dersom medlemsstatene har gjort bruk av unntaket fra karenperioden for kontrakter basert på en dynamisk innkjøpsordning.

2. Følgene av at en kontrakt kjennes uten virkning, skal fastsettes i nasjonal lovgivning.

---

<sup>3</sup> Etter den norske oversettelsen skal overtredelsen ha innvirket på leverandørens sjanser til å søke om klagebehandling for å få kontrakten. Det følger av andre språkversjoner av direktivet at bruddet skal ha innvirket på leverandørens mulighet til å få tildelt kontrakten. Se for eksempel i engelsk språkversjon, «has affected the chances of the tenderer applying for a review to obtain the contract», eller i dansk versjon «har påvirket mulighetene for at få tildelt kontrakten for den tilbudsgiver, der klager».

Nasjonal lovgivning kan inneholde bestemmelser om at alle kontraktsforpliktelser skal oppheves med tilbakevirkende kraft, eller at opphevingen bare skal omfatte forpliktelser som ennå ikke er oppfylt. I sistnevnte tilfelle skal medlemsstatene sørge for at andre sanksjoner i henhold til artikkel 2e nr. 2, får anvendelse.

3. Medlemsstatene kan fastsette at den av oppdragsgiveren uavhengige klageinstansen ikke kan kjenne en kontrakt uten virkning, selv om den er blitt ulovlig tildelt av årsakene omhandlet i nr. 1, dersom klageinstansen, etter å ha undersøkt alle relevante forhold, finner at tvingende hensyn knyttet til en allmenn interesse krever at kontraktens virkning bør opprettholdes. I slike tilfeller skal medlemsstatene fastsette alternative sanksjoner i henhold til artikkel 2e nr. 2, som skal anvendes i stedet.

Økonomiske interesser i at kontrakten har virkning kan bare anses som tvingende hensyn dersom det at kontrakten er uten virkning i særlige tilfeller ville få uforholdsmessige følger.

Økonomiske interesser som er direkte knyttet til kontrakten, bør imidlertid ikke være tvingende hensyn knyttet til en allmenn interesse. Økonomiske interesser direkte knyttet til kontrakten omfatter blant annet kostnader ved forsinket gjennomføring av kontrakten, kostnader ved innledning av en ny framgangsmåte ved tildeling av kontrakter, kostnader ved bytte av markedsdeltaker for gjennomføring av kontrakten og kostnader ved juridiske forpliktelser som følger av at kontrakten er uten virkning.

4. Medlemsstatene skal fastsette at nr. 1 bokstav a) i denne artikkel ikke får anvendelse dersom

▼ M3

– oppdragsgiveren anser at tildelingen av en kontrakt uten forhåndskunngjøring av konkurranse i Den europeiske unions tidende er tillatt i samsvar med direktiv 2014/25/EU eller direktiv 2014/23/EU,

▼ M2

– oppdragsgiveren i Den europeiske unions tidende har kunngjort en melding som beskrevet i artikkel 3a i dette direktiv, der den gir uttrykk for at den har til hensikt å inngå kontrakten, og

– kontrakten ikke er blitt inngått før utløpet av en frist på minst ti kalenderdager regnet fra dagen som følger etter datoen da denne meldingen ble kunngjort.

5. Medlemsstatene skal fastsette at nr. 1 bokstav c) i denne artikkel ikke får anvendelse dersom

▼ M3

– oppdragsgiveren anser at tildelingen av en kontrakt er i samsvar med artikkel 52 nr. 6 i direktiv 2014/25/EU,

▼ M2

– oppdragsgiveren har sendt en beslutning om kontraktstildeling, sammen med et sammendrag av årsakene nevnt i artikkel 2a nr. 2 første strekpunkt fjerde ledd, til de berørte anbyderne, og

– kontrakten ikke er inngått før utløpet av en frist på minst ti kalenderdager regnet fra dagen som følger etter datoen da beslutningen om kontraktstildelingen ble sendt til de berørte anbydere, dersom faks eller elektroniske hjelpemidler benyttes, eller, dersom andre kommunikasjonsmidler benyttes, før utløpet av en frist på enten minst 15 kalenderdager regnet fra dagen som følger etter datoen da beslutningen om kontraktstildelingen ble sendt til de berørte anbydere, eller minst ti kalenderdager regnet fra dagen som følger etter datoen da beslutningen om kontraktstildelingen ble mottatt.

#### *Artikkel 2e*

### **Overtredelser av dette direktiv og alternative sanksjoner**

1. I tilfelle av en overtredelse av artikkel 1 nr. 5, artikkel 2 nr. 3 eller artikkel 2a nr. 2 som ikke omfattes av artikkel 2d nr. 1 bokstav b), skal medlemsstatene innføre sanksjonen «uten virkning» i samsvar med artikkel 2d nr. 1-3, eller alternative sanksjoner. Medlemsstatene kan fastsette at den av oppdragsgiveren uavhengige klageinstansen, etter å ha vurdert alle relevante forhold, skal avgjøre om kontrakten skal kjennes uten virkning, eller om alternative sanksjoner skal pålegges.

2. De alternative sanksjonene skal være virkningsfulle, stå i forhold til overtredelsen og virke avskrekkende. Alternative sanksjoner skal være:

- bøter som ilegges oppdragsgiveren, eller
- forkorting av kontraktens varighet.

Medlemsstatene kan gi klageinstansen stor frihet til å utøve skjønn, slik at den kan ta hensyn til alle faktorer, herunder overtredelsens alvorlighetsgrad, oppdragsgiverens atferd og, i tilfellene omhandlet i artikkel 2d nr. 2, i hvilken grad kontrakten fortsatt er i kraft.

Tildeling av skadeserstatninger utgjør ikke en hensiktsmessig sanksjon i henhold til dette nummer.

#### *Artikkel 2f*

### **Frister**

1. Medlemsstatene kan fastsette at en klage i samsvar med artikkel 2d nr. 1, skal innleveres

▼ M3

a) før utløpet av minst 30 kalenderdager regnet fra dagen som følger etter datoen da

- oppdragsgiveren offentliggjorde en kunngjøring av tildeling av kontrakt i samsvar med artikkel 70 og 71 i direktiv 2014/25/EU eller med artikkel 31 og 32 i direktiv 2014/23/EU, forutsatt at denne kunngjøringen inneholder en begrunnelse for oppdragsgiverens beslutning om å tildele kontrakten uten forhåndskunngjøring av konkurranse i Den europeiske unions tidende, eller

– oppdragsgiveren underrettet de berørte anbydere og kandidatene om inngåelsen av kontrakten, forutsatt at denne underretningen inneholder et sammendrag av de relevante årsakene fastsatt i artikkel 75 nr. 2 i direktiv 2014/25/EU, med forbehold for artikkel 75 nr. 3 i nevnte direktiv, eller i artikkel 40 nr. 1 annet ledd i direktiv 2014/23/EU, med forbehold for artikkel 40 nr. 2 i nevnte direktiv. Dette alternativet gjelder også for tilfellene nevnt i artikkel 2b første ledd bokstav c) i dette direktiv,

#### ▼ M2

b) og uansett før utløpet av en frist på minst seks måneder regnet fra dagen som følger etter datoen da kontrakten ble inngått.

2. I alle andre tilfeller, herunder søknader om klagebehandling i samsvar med artikkel 2e nr. 1, skal søknadsfristene for en klagebehandling fastsettes i henhold til nasjonal lovgivning, med forbehold for bestemmelsene i artikkel 2c.

#### ▼ B

## KAPITTEL 2

### Attesting

#### ▼ M2

#### Artikkel 3a

### Innhold i en frivillig intensjonskunngjøring

Meldingen omhandlet i artikkel 2d nr. 4 annet strekpunkt, der formatet skal vedtas av Kommisjonen etter framgangsmåten med rådgivende komité omhandlet i artikkel 3b nr. 2, skal inneholde følgende opplysninger:

- a) navn på og kontaktopplysninger for den offentlige oppdragsgiveren,
- b) en beskrivelse av formålet med kontrakten,
- c) en begrunnelse for oppdragsgiverens beslutning om å tildele kontrakten uten forhåndskunngjøring av konkurranse i Den europeiske unions tidende,
- d) navn på og kontaktopplysninger for den markedsdeltakeren som det besluttes å tildele kontrakten til, og
- e) eventuelt andre opplysninger som oppdragsgiveren anser som nyttige.

#### Artikkel 3b

### Komitéframgangsmåte

1. Kommisjonen skal bistås av Den rådgivende komité for offentlige kontrakter nedsatt ved artikkel 1 i rådsbeslutning 71/306/EØF av 26. juli 1971<sup>(4)</sup> (heretter kalt «komiteen»).

---

<sup>4</sup> EFT L 185 av 16.8.1971, s. 15. Beslutningen endret ved beslutning 77/63/EØF (EFT L 13 av 15.1.1977, s. 15).

2. Når det vises til dette nummer, får artikkel 3 og 7 i rådsbeslutning 1999/468/EF av 28. juni 1999 om fastsettelse av nærmere regler for utøvelsen av den gjennomføringsmyndighet som er gitt Kommisjonen<sup>(5)</sup> anvendelse, samtidig som det tas hensyn til beslutningens artikkel 8.

## ▼B

### KAPITTEL 3 Korrigeringsmekanisme

## ▼M2

#### Artikkel 8<sup>6</sup> Opprettingsmekanisme

## ▼M3

1. Kommisjonen kan gjøre bruk av framgangsmåten fastsatt i nr. 2-5 når den, før en kontrakt inngås, mener at det er begått en alvorlig overtredelse av unionsretten på innkjøpsområdet i forbindelse med en kontraktstildeling som faller inn under virkeområdet for direktiv 2014/25/EU eller direktiv 2014/23/EF, eller som har sammenheng med artikkel 26 nr. 1 i direktiv 2014/25/EU, når det dreier seg om oppdragsgivere som omfattes av den nevnte bestemmelsen.

## ▼M2

2. Kommisjonen skal underrette den berørte medlemsstaten om hvorfor den mener at en alvorlig overtredelse er begått, og anmode om at overtredelsen rettes opp ved hjelp av hensiktsmessige metoder.

3. Den berørte medlemsstaten skal innen 21 kalenderdager etter at den mottok underretningen nevnt i nr. 2, sende Kommisjonen

a) sin bekreftelse på at overtredelsen er rettet opp,

b) en forklaring på hvorfor en oppretting ikke er blitt gjort, eller

c) en melding om at kontraktstildelingen er blitt utsatt enten på oppdragsgiverens eget initiativ, eller på grunnlag av den myndighet som er angitt i artikkel 2 nr. 1 bokstav a).

4. En forklaring i henhold til nr. 3 bokstav b) kan blant annet vise til at den påståtte overtredelsen allerede er gjenstand for domstolsbehandling eller en klagebehandling som omhandlet i artikkel 2 nr. 9. I slike tilfeller skal medlemsstaten underrette Kommisjonen om resultatet av den nevnte behandlingen så snart det blir kjent.

5. Dersom det er gitt melding om at en kontraktstildeling er blitt utsatt i samsvar med nr. 3 bokstav c), skal den berørte medlemsstaten underrette Kommisjonen når utsettelsen oppheves, eller når en annen kontraktsframgangsmåte, som helt eller delvis gjelder det samme anvendelsesområdet, innledes. Den nye underretningen skal inneholde en

---

<sup>5</sup> EFT L 184 av 17.7.1999, s. 23. Beslutningen endret ved beslutning 2006/512/EF (EUT L 200 av 22.7.2006, s. 11.

<sup>6</sup> For Norges vedkommende, se ODA-avtalen protokoll 2 med senere endringer

bekreftelse på at den påståtte overtredelsen er rettet opp, eller en forklaring på hvorfor en oppretting ikke er blitt gjort.

▼B

## KAPITTEL 4

### Megling

▼M2

▼B

## KAPITTEL 5

### Avsluttende bestemmelser

▼M2

#### *Artikkel 12*<sup>7</sup>

#### Gjennomføring

1. Kommisjonen kan, etter samråd med komiteen, anmode medlemsstatene om at de sender den opplysninger om den nasjonale klagebehandlingens virkemåte.
2. Medlemsstatene skal hvert år oversende Kommisjonen teksten til alle beslutninger som deres klageinstanser treffer i samsvar med artikkel 2d nr. 3, sammen med en begrunnelse for beslutningene.

#### *Artikkel 12a*

#### Gjennomgåelse

Kommisjonen skal senest 20. desember 2012 gjennomgå gjennomføringen av dette direktiv og avgi rapport til Europaparlamentet og Rådet om dets virkning, særlig med hensyn til alternative sanksjoner og frister.

▼B

#### *Artikkel 13*

1. Medlemsstatene skal treffe de nødvendige tiltak for å etterkomme dette direktiv, innen 1. januar 1993. Kongeriket Spania skal treffe disse tiltak senest 30. juni 1995. Republikken Hellas og Republikken Portugal skal treffe disse tiltak senest 30. juni 1997. De skal umiddelbart underrette Kommisjonen om dette.

Disse bestemmelsene skal, når de vedtas av medlemsstatene, inneholde en henvisning til dette direktiv, eller det skal henvises til direktivet når de kunngjøres. Nærmere regler for henvisningen fastsettes av medlemsstatene.

2. Medlemsstatene skal sette i kraft tiltakene nevnt i nr. 1 på samme datoer som dem som er fastsatt i direktiv 90/531/EØF.

---

<sup>7</sup> Bestemmelsene i artikkel 12 og 12a må for Norges del leses i sammenheng med ODA-avtalen protokoll 2 med senere endringer.

3. Medlemsstatene skal oversende Kommisjonen teksten til de viktigste internrettslige bestemmelser som de vedtar på det området dette direktiv omhandler.

*Artikkel 14*

1. Dette direktiv er rettet til medlemsstatene.

▼ M2 \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_